

KVALITETSSTANDARD

For social behandling for stofmisbrug efter servicelovens § 101

Godkendt i Social- og Sundhedsudvalget 3. juni 2024

Indhold

Kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug i Bornholms Regionskommune	1
Resumé	1
1. Indledning	2
2. Målgruppe for stofbehandling	2
2.1 Mål for stofbehandling	2
2.2 Værdigrundlag for stofbehandling	3
2.3 Lovgrundlag for stofbehandling	3
2.3.1 Socialfaglig stofbehandling jf. Servicelovens § 101	4
2.3.2 Sundhedsfaglig stofbehandling jf. Sundhedslovens § 142	4
2.3.3 Anonym stofbehandling jf. Servicelovens § 101 a	4
3. Behandlingssystemets opbygning	4
3.1 Borgerens indgang til behandlingen	5
3.2 Rådgivning til pårørende og unge	5
3.2.1 Indgangen til rådgivning for pårørende	5
3.2.2 Indgangen til rådgivning og undervisning for unge	5
3.3. Personalets faglige kvalifikationer og kompetencer	6
4. Visitation, behandlingsgaranti og frit valg af behandlingssted	6
4.1. Visitation	6
4.2. Behandlingsgaranti	7
4.3. Frit valg	7
5. Behandlingsplan og metode	7
5.1. Behandlingsplan og opfølgning	7
5.2. Metode	8
5.3. Monitorering	9
6. Afdelinger i Bornholms Regionskommunes stofbehandling	9
Ungerådgivningen	10
Uddybning af ydelser under indsatstypen, ambulante behandling i Ungerådgivningen	11
Huset	12
Uddybning af ydelser under indsatstypen, ambulante behandling i Huset	13
7. Dagbehandling og døgnbehandling	15
8. Regler for betaling af kost og logi m.v.	15
9. Behandlingstilbud til særlige grupper	16

9.1 Behandling til borgere med problematisk stofbrug og samtidigt problematisk alkoholbrug	16
9.2 Behandling af borgere med både stofbrug og psykiske lidelser.....	16
9.3 Hvis der er hjemmeboende børn	16
10. Klageadgang.....	16
10.1. Klageadgang i forbindelse med den socialfaglige stofbehandling	17
10.2. Klageadgang i forbindelse med den sundhedsfaglige stofbehandling	17
10.3. Klageadgang vedr. utilfredshed over personalet	18

Kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug i Bornholms Regionskommune

Denne kvalitetsstandard for behandling af problematisk stofbrug i Bornholms Regionskommune henvender sig til borgere, pårørende, sagsbehandlere og samarbejdspartnere. Den beskriver den hjælp, som borgere kan forvente at modtage på kommunens forskellige tilbud om Rusmiddelbehandling.

Kvalitetsstandarden skal være et opslagsværk, hvor man som borger, pårørende, samarbejdspartner mv. kan se den kvalitet og det serviceniveau, der er i Bornholms Regionskommune Rusmiddelbehandling.

Resumé

Kvalitetsstandarden er bygget op i en række afsnit. Nedenfor forklares indholdet for hvert afsnit

- Afsnit 1 beskriver målgruppen for rusmiddelbehandling, målene for rusmiddelbehandling, samt hvilke værdigrundlag og lovgrundlag, der ligger til grund for rusmiddelbehandlingen
- Afsnit 2 beskriver de forskellige indgange til rådgivning og behandling for borgere med stofforbrug/stort forbrug/ skadeligt forbrug, også omtalt som misbrug, og pårørende. Derudover beskrives personalets faglighed
- Afsnit 3 beskriver, hvordan visitationen til stofbehandling foregår, samt hvad behandlingsgarantien og frit valg betyder
- Afsnit 4 beskriver behandlingsplanen og metoden i behandlingen
- Afsnit 5 beskriver de 2 afdelinger for rusmiddelbehandling i Bornholms Regionskommune samt de forskellige behandlingstilbud
- Afsnit 6 beskriver hvordan det foregår, hvis en borger har behov for døgnbehandling
- Afsnit 7 beskriver behandlingstilbud til særlige grupper
- Afsnit 8 beskriver de forskellige klagemuligheder, hvis man som borger er utilfreds med visitation, personale eller behandling

1. Indledning

I det følgende præsenteres Bornholms Regionskommunens kvalitetsstandard for indsatsen for borgere over og under 18 år med problematisk stofbrug.

Kvalitetsstandarden er vedtaget af Social og Sundhedsudvalget og skal samlet set være med til at sikre, at Bornholms Regionskommune finder de bedste løsninger for borgeren ud fra faglige, økonomiske, juridiske og politiske hensyn.

Formålet er, at give borgere med misbrug (med stort forbrug, skadeligt forbrug og afhængighed), pårørende, medarbejdere samt kommunens borgere i øvrigt, en enkel og klar information om den kvalitetsstandard, Social og Sundhedsudvalget fastlægger for kommunens stofbehandling.

I kommunen tror vi på et forandringspotentiale hos den enkelte. For nogle er målet stoffrihed, for andre er det reduktion, men erfaringen er, at de fleste ønsker stabilisering og kontrol med forbruget på den ene eller den anden måde. Og kvalitetsstandarden afspejler den hjælp og støtte vi mener der kan bidrage til, at opnå en positiv udvikling.

Vi håber derfor, at denne beskrivelse af kommunens kvalitetsstandard kan være et godt redskab for både borgere, pårørende, medarbejdere og politikere.

2. Målgruppe for stofbehandlingen

I Bornholms Regionskommune tilbydes rådgivning og behandling til unge og voksne, der oplever problemer med stoffer og alkohol.

Rådgivningen bliver tilpasset den enkelte borgers behov og kan have både et forebyggende sigte og have et formål om at støtte borgeren til ophør med sit forbrug.

Behandlingen for brug af rusmidler er relevant for borgere, der har et skadeligt forbrug af rusmidler. Et skadeligt forbrug er kendetegnet ved et brugsmønster af et rusmiddel eller lægemiddel, som medfører fysisk, psykisk eller social skade for brugeren. Rusmidler er her forstået, som ethvert uautoriseret brug af psykoaktive stoffer.

Bornholms Regionskommunens tilbud om behandling er udviklet med henblik på at opfylde behandlingsbehovene hos en bred målgruppe af borgere, med brug- og misbrug af rusmidler. Behovet kan variere, afhængig af alder, forbrugsmønstre, misbrugsmønstre, fysisk- og psykisk funktionsevne, social- og familiemæssig situation mv.

2.1 Mål for stofbehandlingen

- At borgeren ophører med eller reducerer sit stofbrug
- At borgeren samlet set opnår en bedre livssituation, med henblik på at kunne tage vare på sig selv og sin familie
- At borgeren kan bevare sit arbejde eller øge tilknytningen til arbejdsmarkedet, komme i arbejde eller uddannelse
- At borgeren kan forbedre sin sundhedstilstand og egenomsorg

Målet med behandlingsindsatsen er, at mindske de misbrugsrelaterede skader for borgeren, familien og

det omgivende samfund. Det sker ved, at støtte borgeren til at ophøre med sit forbrug. Hvor dette mål ikke er realistisk, støttes borgeren til at reducere sit forbrug og/eller de skader, der følger af forbruget. Rusmiddelbehandlingen har som overordnet mål, at medvirke til, at borgeren får et bedre liv. Herunder, at fremme mulighederne for, at borgerne kan varetage et job/tage en uddannelse. Medmindre borgeren er i en position, hvor det ikke er relevant – f.eks. hvis borgeren er pensionist.

Dette bredere perspektiv er vigtigt i arbejdet med rusmiddelbehandlingen og i den koordination som er nødvendig ift. job, uddannelse og andre indsatser og forløb, som borgeren kan være i.

2.2 Værdigrundlag for stofbehandlingen

Behandlingsindsatsen bygger på respekt for den enkelte og på den nyeste evidensbaserede viden om indsatser og effekt. I behandlingen gælder følgende grundvilkår:

- Behandlingen er frivillig
- Behandlingen er gratis for borgeren
- Behandlingen er lettilgængelig
- Behandlingen tilbyder en så varieret vifte af behandlingstilbud som muligt, ud fra erfarings- og evidensbaserede metoder knyttet an til borgerens individuelle ønsker og behov.

I Bornholms Regionskommunens behandlingstilbud sikres borgeren indflydelse på egen behandling og tilrettelæggelse af behandlingen. Borgerindflydelse sikres bl.a. gennem deltagelse i udarbejdelse af behandlingsplanen med mål og plan for behandlingen,

I behandlingen tages udgangspunkt i følgende principper:

- Accept af, at den enkelte har retten til at bestemme over eget liv, hvorfor vi understøtter den enkeltes mål i behandlingen
- Respekt for, at den enkelte handler optimalt ud fra de kompetencer han eller hun måtte have, hvorfor vi planlægger og koordinerer behandlingsindsatsen med andre relevante parter, for at sikre en helhedsorienteret indsats
- Accept af, at den enkelte grundlæggende må tage ansvar for eget liv, egen forandring og eget fremskridt, hvorfor vi understøtter, at den enkelte bruger sine ressourcer på at nå sine mål
- Respekt for, at den enkelte er sammensat af sin egen historie og kultur, hvorfor vi møder mennesker med problematisk forbrug af rusmidler og mennesker der har et misbrug og ikke misbrugere

2.3 Lovgrundlag for stofbehandlingen

Kvalitetsstandarder beskriver borgerens ret til at modtage - og kommunens pligt, til at tilbyde social stofbehandling inden for behandlingsgarantien. Kvalitetsstandarder beskriver også den ret, borgeren har til frit at vælge mellem offentlige og private godkendte behandlingstilbud, som kan sidestilles med det tilbud, som kommunen har visiteret til. Derudover beskrives den sundhedsfaglige stofbehandling og muligheden for anonym stofbehandling.

2.3.1 Socialfaglig stofbehandling jf. Servicelovens § 101

Bornholms Regionskommune tilbyder social behandling for problematisk stofbrug i overensstemmelse med Servicelovens § 101. Tilbuddet skal iværksættes senest 14 dage efter borgerens anmodning om at komme i behandling. Den sociale stofbehandling tilbydes personer, hvor stofbruget typisk ses i kombination med andre og ofte komplekse sociale problemer, som gør, at der også er behov for andre sociale indsatser ud over stofbehandling (jf. Servicelovens § 101)

2.3.2 Sundhedsfaglig stofbehandling jf. Sundhedslovens § 142

I tilknytning til den sociale behandling for problematisk stofbrug er Bornholms Regionskommune forpligtet til at tilbyde en sundhedsfaglig stofbehandling (jf. Sundhedslovens § 142).

Personer, der ønsker at komme i social stofbehandling, har ret til en lægesamtale, hvor der gennemføres en lægelig undersøgelse for rusmiddelbruget og afhængigheden (herunder behovet for abstinensbehandling) såvel som for de psykiske og fysiske funktionsnedsættelser, der knytter sig til rusmiddelbruget. Lægesamtalen giver tidligt i forløbet lægen mulighed for at vurdere grundlaget for at iværksætte lægelig stofbehandling.

Lægelig stofbehandling med substitutionsmedicin er en del af kommunens samlede behandlings- og omsorgstilbud for personer med problematisk stofbrug. Det er den behandlingsansvarlige læge og ledelsens ansvar at tilrettelægge den samlede behandlingsindsats. Den behandlingsansvarlige læge og ledelsen sikrer således den fornødne sammenhæng mellem den lægelig behandling, den psykosociale indsats og indsatsen mod de sociale problemer, som borgeren i øvrigt måtte have. Det er således kommunes ansvar at sikre en koordineret sundhedsfaglig og socialfaglig behandlingsindsats.

2.3.3 Anonym stofbehandling jf. Servicelovens § 101 a

Bornholms Regionskommune tilbyder anonym, ambulans behandling til personer, der har et behandlingskrævende stofbrug, men som ikke har andre sociale problemer (jf. Servicelovens § 101 a). Bornholms Regionskommune har ikke lovhjemmel til at oprette sit eget anonyme tilbud, hvorfor Bornholms Regionskommune har indgået aftale med henholdsvis Københavns Kommune og Odense Kommune om, at bornholmske borgere kan henvende sig i deres behandlingstilbud for anonym stofbehandling.

Der er ikke behandlingsgaranti for borgere, der henvender sig om anonym ambulans behandling. Og der er ikke mulighed for frit valg af behandlingstilbud for borgere, der henvender sig anonymt.

For mere information om anonym stofbehandling henvises til Bornholms Regionskommune hjemmeside

Link: [Rusmidler Voksenbehandling \(brk.dk\)](http://brk.dk)

3. Behandlingssystemets opbygning

Bornholms Regionskommune behandlingstilbud varetages af Rusmiddelområdet. Bornholms Regionskommune tilbyder både rådgivning og behandling af borgere der oplever problemer med stoffer og alkohol, enten direkte eller indirekte.

Kontaktoplysninger til de 2 afdelinger i Rusmiddelområdet der varetager kommunens rusmiddelbehandling

<p>Voksenbehandling:</p> <p>Huset Stof- og Alkoholbehandling Åkirkebyvej 1 3700 Rønne T: 56 92 75 16</p>	<p>Ungebehandling:</p> <p>Ungerådgivningen Stof- og Alkoholbehandling Merkurvej 10 3700 Rønne T: 56 92 75 16</p>
--	--

3.1 Borgerens indgang til behandlingen

Ungebehandling:

Ungerådgivningen har tilbud om behandling til unge borgere under 18 år og op til og med 25 år, med problematisk stof (hash, kokain, opiater og andre euforiserende stoffer), og/eller alkoholbrug.

Voksenbehandling:

Huset har tilbud om behandling til borgere over 25 år med problematisk stof (hash, kokain, opiater og andre euforiserende stoffer), og/eller alkoholbrug.

Anonymbehandling

Borgere med et problematisk stofbrug, der ønsker anonym rådgivning og behandling. For information om anonym stofbehandling henvises til Bornholms Regionskommune hjemmeside

Link: [Rusmidler Voksenbehandling \(brk.dk\)](http://rusmidler.voksenbehandling.brk.dk)

3.2 Rådgivning til pårørende og unge

Rådgivning og vejledning er en naturlig del af et behandlingsforløb i Bornholms Regionskommune. Ud over den del der foregår i behandlingsforløbene, så findes der også tilbud, der udelukkende handler om rådgivning til pårørende eller til borgere med et problematisk forbrug.

3.2.1 Indgangen til rådgivning for pårørende

Rusmiddelområdet tilbyder i regi af Ungerådgivningen, rådgivning til forældre og pårørende, der er bekymrede for deres barns trivsel i forbindelse med et eventuelt forbrug af illegale rusmidler. Uanset om den unge er i behandling eller ej. Rådgivning til pårørende foregår enten individuelt eller med flere sammen, fx i gruppe.

3.2.2 Indgangen til rådgivning og undervisning for unge

Rådgivning kan være en nænsom brobygger til behandlingssystemet, hvis den unge har et behandlingskrævende forbrug, men ikke umiddelbart vil i behandling.

Ungerådgivningen tilbyder op til 3 rådgivende samtaler til unge op til 25 år.

Hvis den unge er under 18, tilbyder Ungerådgivningen op til 3 samtaler, uden at forældrene bliver inddraget. Hvis den unge derefter ønsker at fortsætte i et behandlingsforløb, er det nødvendigt, at forældrene giver tilladelse til, at den unge indgår i behandling.

Ungerådgivningen samarbejder med ungdomsuddannelserne på Bornholm om en rusmiddelforebyggende indsats. Ungerådgivningen tilbyder sparring i arbejdet med udvikling af rusmiddelpolitikker og handleplaner, sparring i forhold til rusmiddelproblematikker, samt videns- og dialogoplæg om rusmidler og ruskultur til det professionelle netværk omkring de unge.

3.3. Personalets faglige kvalifikationer og kompetencer

Medarbejderne i Rusmiddelområdet i Bornholms Regionskommune har forskellige faglige baggrunde, såsom socialrådgivere, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter, pædagoger og læger. Der arbejdes også med flere forskellige behandlingsmetoder og tilgange. Som enten er evidensbaserede metoder eller metoder efter princippet om best practice. Målet er at tilbyde den, til hver en tid, mest optimale og kvalificeret behandling.

Personalet har forskellige uddannelsesmæssige overbygninger på deres grunduddannelser i bl.a.:

- Den løsningsorienteret grunduddannelse
- Kognitiv grunduddannelse
- 3. generations kognitiv uddannelse, den Compassion Fokuseret Terapi (CFT)
- 3. generations kognitiv uddannelse, Metakognitiv terapi
- Konflikt håndtering
- Den motiverende samtale (MI)
- Master i rusmidler

Personalegruppen modtager løbende faglig supervision, både internt og eksternt.

Der henvises i øvrigt til www.tilbudsportalen.dk for en mere detaljeret beskrivelse af de enkelte enheders faglige kompetencer og udvikling af de enkelte tilbud.

4. Visitation, behandlingsgaranti og frit valg af behandlingssted

4.1. Visitation

Når en ung borger henvender sig til Ungerådgivningen, får den unge en tid til en samtale, hvor den unges samlede situation afdækkes i en såkaldt screeningssamtale.

Unge op til 25 år afdækkes med UngMap. UngMap er en forskningsbaseret metode til at identificere særlige belastninger, ressourcer, rusmiddelbrug og trivsel hos den unge. På baggrund af UngMap tilvejebringes en nuanceret beskrivelse af den unge, hvorfra der udarbejdes et forslag til en behandlingsplan, der gennemgås sammen med den unge og evt. forældre.

Når en voksen borger henvender sig i Huset, får den voksne en tid til en samtale, hvor den voksnes samlede situation afdækkes i en visitationssamtale.

Voksne over 25 år afdækkes ved hjælp af en interviewguide. Interviewguiden bidrager til at identificere særlige belastninger, ressourcer, rusmiddelbrug og trivsel hos den voksne. På baggrund af afdækningen tilvejebringes en nuanceret beskrivelse af den voksne, hvorfra der udarbejdes et forslag til en behandlingsplan, der gennemgås sammen med den voksne.

Den behandling der tilbydes, afhænger af den enkeltes situation, ønsker og tidligere erfaringer med behandling. Selve behandlingen vil foregå i Ungerådgivningen, i Huset eller ved henvisning til et andet kommunalt- eller privat tilbud.

Den ambulante behandling kan påbegyndes umiddelbart efter screeningssamtalen, når behandlingen foregår i Bornholms Regionskommunens egne behandlingstilbud.

4.2. Behandlingsgaranti

I Serviceloven er der fastsat en behandlingsgaranti på 14 dage. Dette betyder, at der højst må gå 14 dage fra borgeren henvender sig med ønske om behandling, til behandlingen iværksættes. Behandlingsgarantien gælder Servicelovens § 101, men ikke for § 101a

4.3. Frit valg (gælder kun inden for Servicelovens bestemmelser, det vil sige for stofbehandling)

Borgeren har ret til frit at vælge mellem offentlige og private godkendte behandlingstilbud af tilsvarende karakter, som det kommunen har visiteret til. Retten til frit valg af behandlingssted kan dog begrænses, hvis der er særlige hensyn til borgeren, der taler for det.

At behandlingstilbuddet skal være at tilsvarende karakter betyder bl.a., at hvis borgeren f.eks. tilbydes et ambulante behandlingstilbud af kommunen, har borgeren ikke mulighed for frit at vælge et døgntilbud, da der er tale om forskellige grader af intensitet i de to typer af tilbud. Det ønskede behandlingstilbud må heller ikke være væsentligt dyrere, end det tilbud kommunen har visiteret til.

Der kan kun vælges mellem behandlingstilbud, der er oplyst i Tilbudsportalen (www.tilbudsportalen.dk).

Ønsker borgeren at benytte sig af muligheden for at vælge et andet behandlingstilbud, end det borgeren er visiteret til, skal det fortsat være muligt for kommunen at følge de faglige retningslinjer og mål, der er beskrevet i borgerens behandlingsplan.

Henvender borgeren sig anonymt med ønske om ambulante behandling, er der ikke mulighed for frit valg af behandlingstilbud.

I Bornholms Regionskommune orienterer vi om muligheden for frit valg af behandlingssted.

For alkoholbehandlingen gælder, at man som borger frit kan henvende sig og modtage ambulante alkoholbehandling på et alkoholambulatorium som er kommunalt eller som har aftale med en kommune om levering af alkoholbehandling.

5. Behandlingsplan og metode

5.1. Behandlingsplan og opfølgning

Behandlingstilbuddet udarbejder en behandlingsplan i samarbejde med borgeren.

Planen beskriver hvad den konkrete behandling består af, og hvor den vil foregå. Borger og behandler sætter i samarbejde mål for behandlingen, som herefter indskrives i behandlingsplanen. Behandlingsplanen følger borgeren under hele behandlingsforløbet og bliver fulgt op efter nærmere fastlagte intervaller tilpasset borgerens forløb.

Undervejs i borgerens behandlingsforløb, vil der blive fulgt op på målene i behandlingsplanen for at se, om behandlingen forløber planmæssigt, og om behandlingsmålene opnås.

Når borgeren indskrives i behandlingen, kan der samtidig anføres i behandlingsplanen, at der følges op senest 1 måned efter behandlingsforløbet afsluttes, og igen 6 måneder efter behandlingsforløbet er afsluttet. Der er tale om et frivilligt tilbud, der har til formål at tilbyde borgeren hjælp tidligt i forløbet, hvis der sker et tilbagefald. Opfølgningen foretages af det behandlingstilbud, hvor borgeren har været i behandling.

Opfølgningen efter endt behandling består af en samtale om status på borgerens situation – herunder om borgeren fortsat opretholder målet med behandlingsplanen og om behovet for koordination af øvrige indsatser. Måden hvorpå borgeren bliver kontaktet ved opfølgning på behandlingsplanen aftales med behandleren ved udarbejdelse af behandlingsplanen.

5.2. Metode

Tilgang:

I rusmiddelbehandlingen i Bornholms Regionskommune arbejdes der med en socialfaglig og sundhedsfaglig tilgang, så der gives en helhedsorienteret rusmiddelbehandling.

Rusmiddelbehandlingen på Bornholm har en helhedsorienteret og rehabiliterende tilgang, med udgangspunkt i den kognitive metode og MI (Motivational Interviewing eller den motiverende samtale). Det gælder både ved individuel behandling og gruppeforløb. Det vil sige:

- At borgerens ønske til forandring er i fokus i behandlingen.
- At det er sammen med borgeren, at der skabes handling til forandring i behandlingen.
- At behandlingen sker ud fra en anerkendende tilgang, hvor der tages afsæt i borgerens ressourcer, og hvis muligt, i samarbejde med netværk.

I behandlingen til unge er den fortrukne metode MOVE. MOVE er en struktureret metode der skaber en forstærkende rusmiddelbehandling.

MOVE består af en screeningsamtale, en egentlig behandlingssamtale 12 gange og opfølgende behandling i seks måneder.

Samtaleteknisk består MOVE af den motiverende samtale og kognitiv adfærdsterapi. Kognitiv adfærdsterapi er en systematisk og struktureret terapiform, som har til formål at lære den unge at blive opmærksom på negative automatiske tanker i problemsituationer og at blive opmærksom på forbindelsen mellem tanker, følelser og adfærd. Den motiverende samtale er en samarbejdende, ikke-dømmende og ikke-konfronterende kommunikationsform, der skal reducere ambivalens i arbejdet med at nå den unges mål.

Målarbejde er centralt i MOVE, og den unges mål og målopnåelse er et fast tema i alle samtaler.

Centrale elementer i metoden MOVE:

- **Screening med UngMap:** UngMap er et redskab til screening af unge, som begynder i behandling
- **Behandlingsplan:** På baggrund af UngMap formulerer den unge og behandleren en behandlingsplan med fælles accepterede mål for behandlingsforløbet
- **Trivsels- og effektmonitoreringen (TEM):** TEM består af spørgsmål, som behandleren stiller den unge ved hver samtale i både primærbehandlingen og den opfølgende behandling. TEM er både et redskab til samtale og til at dokumentere effekten af behandlingen

- **Gavekort***: Den unge får et gavekort på 200 kr. ved hver anden samtale. Behandleren og den unge taler om gavekortets betydning for at styrke den unges motivation og fastholdelse i behandlingen
- **Skriftlig status**: Efter hver fjerde samtale får den unge en skriftlig status på, hvordan behandlingen går
- **SMS-påmindelse**: Efter aftale med den unge sender behandleren sms'er med en påmindelse om næste samtale

*Kommunalbestyrelsen har besluttet at anvende gavekort i behandlingen af problematisk stofbrug efter reglerne i § 101, stk. 9, i lov om social service, som en del i ungebehandlingen efter MOVE-metoden. Gavekort har det formål at fastholde personer med et problematisk stofbrug i behandling. Gavekort kan alene gives til brug i handelsstandsforeningen på Bornholm.

5.3 Monitorering

Rusmiddelbehandlingen monitorerer indsatserne generelt og for den enkelte borger. Formålet er, at kontrollere effekten af indsatserne.

Monitorering af Rusmiddelbehandlingen på det generelle plan udgøres af følgende elementer:

- Registrering af samtlige sager i journalsystemet CURA Columna. Indberetning af samtlige sager til Socialstyrelsen og Sundhedsstyrelsens landsdækkende register over stofafhængige i behandling (stofmisbrugsdatabasen - SMDB) og alkoholafhængige i NAB - National Alkohol Behandlingsregister
- Løbende opdatering af interne procedurebeskrivelser
- Intern, løbende revision eller audit af klientsager i CURA Columna.
- Årsberetning der forelægges socialudvalget i Bornholms Regionskommune

De individuelle opfølgninger sker bl.a. ved hjælp af behandlingsplanen og opfølgning på denne. Samt med evalueringer midtvejs i forløbet, afslutningsvis og i forbindelse med visitation til andet tilbud.

6. Afdelinger i Bornholms Regionskommune stofbehandling

I Bornholms Regionskommune behandlingstilbud er der lagt vægt på, at tilrettelæggelsen af behandlingen, så vidt som det er muligt, tilgodeser borgernes forskellige behov og tager udgangspunkt i den enkelte borgers ønsker og erfaringer.

Der er 2 afdelinger i kommunens rusmiddelbehandling. De 2 afdelinger er henholdsvis Ungerådgivningen og Huset, som begge organisatorisk hører under Rusmiddelområdet i Center for Job, Unge og Digitalisering.

Nedenfor beskrives de 2 afdelinger i Rusmiddelområdet:

Ungerådgivningen

Rusmiddelområdet, Unge	
Målgruppe	Unge op til og med 25 år med et problematisk forbrug og afhængighed af illegale rusmidler og alkohol.
Åbningstider	Mandag – fredag i dagtimerne
Kort om afdelingen	Ungerådgivningen tilbyder rådgivning og behandlingsforløb, hvor alle unge i målgruppen kan få hjælp til at stoppe eller reducere deres forbrug af alkohol, hash og andre rusmidler. Derudover kan pårørende få rådgivning.
Afdelingen tilbyder	<p>Rådgivning og behandling.</p> <p>Når en ung henvender sig til Ungerådgivningen med ønske om behandling, får den unge en tid til en screeningsamtale og tilbydes efterfølgende også tid til en lægesamtale. Ved visitationssamtalen foretages en afdækning.</p> <p>Den unge tilbydes lægesamtale og undersøges af en læge hvis der takkes ja. Lægen udreder for det problematiske stofbrug og følgeskader heraf.</p> <p>På baggrund af den samlede afdækningen udarbejdes en behandlingsplan. Den unges mål og individuelle behandlingsplan er styrende for behandlingsindsatsen.</p> <p>Der er tæt samarbejde med andre indsatser omkring den unge borger. Det vil sige der arbejdes helhedsorienteret omkring den unges samlede situation og relevante samarbejdspartnere inddrages.</p>
Indsatstyper	Ambulant behandling – som defineret i de Nationale Retningslinjer for den sociale stofbehandling. Ambulant behandling vil sige en behandling, hvor der er en socialfaglig behandling mindst 2 gange om måneden og højst 8 gange om måneden.

Uddybning af ydelser under indsatsstypen, ambulante behandling i Ungerådgivningen

Ydelser for Unge op til 25 år	
Rådgivning Jf. Serviceloven § 11	Formålet med rådgivning er, at motivere de unge til at tage en beslutning om at ændre deres rusmiddelbrug og starte i behandling, eller støtte de unge med oplysning så de bliver mere afklaret omkring egen situation og herunder deres rusmiddelbrug. Samtalerne tilrettelægges individuelt. Der tilbydes op til 3 samtaler.
Primærbehandling Jf. Serviceloven § 101	Formålet med primærbehandlingen er, at den enkelte lærer sit eget brugsmønster at kende, lærer at forstå de fysiske og psykiske konsekvenser af et forsat forbrug, og får nye færdigheder og strategier, så vedkommende kan leve sit liv, som han eller hun ønsker. Primærbehandlingen tilrettelægges oftest som et individuelt forløb men kan også tilrettelægges som et gruppeforløb.
Efterbehandling Jf. Serviceloven § 101	Formålet med efterbehandlingen er, at støtte de unge, efter endt primær behandling, til at fastholde de ændringer der er opnået i behandlingen. Efterbehandlingen tilrettelægges individuelt og iværksættes efter gennemført primærbehandling. Efterbehandlingen tilrettelægges oftest som et individuelt forløb
Tilbud til pårørende, uddannelsesinstitutioner og fagpersoner	Ved problematikker vedrørende rusmiddelforbrug tilbydes der rådgivning til pårørende, fagpersoner, virksomheder og institutioner. For pårørende tilbydes der rådgivning individuelt eller til flere samlet i grupper.
Lægesamtale	Som en del af den øvrige behandling tilbydes lægesamtale. Samtalen har fokus på sygdom og sundhedsfremme i relation til problematisk stofbrug, herunder Hepatitis C, HIV m.m.

Huset

Rusmiddelområdet, voksne	
Målgruppe	Borgere over 25 år med et misbrug af illegale rusmidler og alkohol
Åbningstider	Mandag – fredag i dagtimerne
Kort om afdelingen	Huset tilbyder stof- og alkoholbehandling, hvor målet både kan være stoffrihed, reduktion, stabilisering og skadesreduktion. Afdelingen tilbyder rådgivning til pårørende.
Afdelingen tilbyder	Når en borger med et stort forbrug, skadeligt forbrug henvender sig til Huset, får denne en tid til en visitationssamtale og tilbydes tid til en lægesamtale. Ved visitationssamtalen foretages en afdækning. Borgeren tilbydes lægesamtale og undersøges af en læge, hvis der takkes ja. Lægen udreder for det problematiske forbrug, følgetilstande og øvrige helbredsforhold. Herefter iværksætter lægen eventuel medicinsk behandling af rusmiddelproblematikken På baggrund af den samlede afdækning, laves en behandlingsplan. Borgerens mål og individuelle behandlingsplan er styrende for behandlingsindsatsen. Der er tæt samarbejde med andre indsatser omkring borgeren. Det vil sige, at der arbejdes helhedsorienteret omkring borgerens samlede situation og relevante samarbejdspartnere inddrages.
Indsatstyper	Ambulant behandling – som defineret i de Nationale Retningslinjer for den sociale stofbehandling. Ambulant behandling vil sige en behandling, hvor der er en socialfaglig behandling mindst 2 gange om måneden og højst 8 gange om måneden. Dagbehandling – hvor fokus er på undervisning, gruppesamtaler og individuelle samtaler. Der er fremmøde 3- 4 gange ugentligt à 3 timer.

Uddybning af ydelser under indsatsstypen, ambulantly behandling i Huset

Ydelser for voksne Borgere over 25 år med et problematisk forbrug og afhængighed af illegale rusmidler og alkohol	
Motivationsarbejde Jf. Servicelovens § 101	Formålet med motivationsarbejdet er, at støtte borgeren til at tage en beslutning om at ændre sit problematisk stofbrug og starte i behandling, eller at borgeren bliver oplyst og afklaret omkring sit brug af rusmidler. Motivationsarbejdet tilrettelægges individuelt
Primærbehandling Jf. Servicelovens § 101	Formålet med primærbehandlingen er, at den enkelte lærer sit eget misbrugsmønster at kende, lærer at forstå de fysiske og psykiske konsekvenser af et forsat misbrug, og opnå nye færdigheder og strategier, så vedkommende kan leve sit liv, som han eller hun selv ønsker. Dette kan være et liv med eller uden substitutionsmedicin. Primærbehandlingen tilrettelægges enten som et individuelt forløb eller som dagbehandling. Primærbehandlingen foregår ambulantly – dvs. hvor borgeren fortsat bor hjemme.
Efterbehandling Jf. Servicelovens § 101	Formålet med efterbehandling er, at støtte borgeren efter endt primærbehandling til at fastholde de ændringer, der er opnået i behandlingen. Efterbehandlingen tilrettelægges individuelt og iværksættes efter gennemført primærbehandling. Efterbehandlingen tilrettelægges enten som et individuelt forløb eller som dagbehandling
Tilbagefalds-behandling Jf. Servicelovens § 101	Formålet med tilbagefaldsbehandlingen er, at støtte borgeren efter tilbagefald med at genfinde motivationen og arbejde med de ændringer vedkommende opnåede i primærbehandlingen. Tilbagefaldsbehandlingen tilrettelægges enten som et individuelt forløb eller som dagbehandling
Social støtte Jf. Servicelovens § 101	Social støtte er et tilbud til borgere, der har sociale problemer pga. deres misbrug. Formålet med støtten er, at forbedre borgerens funktionsniveau og livskvalitet, fx ved at motivere og støtte borgeren i at undlade sidemisbrug og at hjælpe med at få kontakt med læge, jobcenter, eller lignende. Social støtte kan være en længerevarende indsats. Behandleren lægger en handleplan for støtten sammen med borgeren. Støtten tilrettelægges som et individuelt forløb
Anonym stofbehandling Jf. Servicelovens § 101a	Målgruppe: Anonym, ambulantly behandling er til personer, der har et problematisk stofbrug, men ikke andre sociale problemer. Det er fx borgere i arbejde eller i uddannelse eller med tæt tilknytning hertil. Hovedstoffet er fx hash, kokain eller amfetamin. Leverandør: Bornholms Regionskommune har indgået aftale med henholdsvis København og Odense kommune vedrørende anonym ambulantly stofbehandling.

	<p>For kontakt oplysninger se hjemmesiderne: www.brk.dk/borger/rusmidler www.heltanonymkbh.dk www.heltanonymodense.dk</p>
<p>Lægelig behandling med afhængighedsskabende lægemidler til borgere med problematisk stofbrug</p> <p>Jf. Sundhedslovens § 142</p>	<p>Personer som er fysisk afhængige af opioider (fx heroin) efter et længerevarende forbrug, kan sættes i medicinsk behandling, eller såkaldt substitutionsbehandling, fx med metadon eller Buprenorphin. Behandlingen igangsættes af stofbehandlingens lægekonsulent på baggrund af en udredning og undersøgelse. Der udarbejdes en lægelig behandlingsplan med oplysning om formålet med behandlingen, valg af præparat, dosisstørrelse, udleveringsmåde, kontrol med indtagelsen, samarbejde og koordinering med anden lægelig behandling. Substitutionsbehandlingen tilbydes aldrig alene, men altid i sammenhæng med social behandling for stofbrug.</p>
<p>Rådgivning</p> <p>Jf. Servicelovens § 11</p>	<p>Alle kan få anonym rådgivning, hvis de henvender sig til Stof- og Alkoholbehandlingen. Man kan få rådgivning om mulighederne for at komme i behandling, og om muligheden for at søge støtte i kommunen i det hele taget.</p>
<p>Tilbud til pårørende, fagpersoner, virksomheder og institutioner</p>	<p>Ved problematikker vedrørende stofbrug kan der tilbydes rådgivning til pårørende, fagpersoner, virksomheder og institutioner.</p>
<p>Sundhedssamtaler</p>	<p>Som en del af den øvrige behandling tilbydes sundhedssamtaler med en sygeplejerske. Samtalerne har fokus på sygdom og sundhedsfremme i relation til problematikker, der relaterer til misbrug og substitutionsbehandling, herunder Hepatitis C, HIV m.m.</p>
<p>NADA (øreakupunktur)</p> <p>Huset har en aftale med Værestedet Midtpunkt for de borgere der ønsker NADA</p>	<p>Behandlerne som tilbyder NADA er diplomuddannet i metoden. NADA kan medvirke til at lindre en række symptomer som f.eks. abstinenser, angst, stoftrang, søvnbesvær, fysisk og psykisk uro, aggressiv adfærd, stress og til at styrke koncentrationsevnen.</p>

7. Dagbehandling og døgnbehandling

Behandlingstyperne for den sociale stofbehandling er i de Nationale Retningslinjer for den sociale rusmiddelbehandling opdelt i fire former med stigende intensitet:

1. **Ad hoc** - Tilbud om kontakt/samtaler op til to gange om måneden.
2. **Ambulant behandling** – Socialfaglig behandling mindst 2 gange om måneden og højst 8 gange om måneden.
3. **Dagbehandling** - Socialfaglig behandling mere end 8 gange om måneden i ambulante regi
4. **Døgnbehandling** - Stoffri døgnbehandling.

Det fremgår af ovenstående beskrivelse af rusmiddelbehandlingen i Bornholms Regionskommune, at tilbuddene er ambulante behandlingstilbud, samt at der er tilbud om dagbehandling for voksne borgere der har stoffrihed og ædruelighed som mål.

Hvis det af Bornholms Regionskommune vurderes, at en borger har behov for en socialfaglig stofbehandling, som rækker ud over indholdet i en ambulante behandling, og borgeren ikke er i målgruppen for Rusmiddelområdet dagbehandling, så visiteres borgeren til et eksternt døgnbehandlingstilbud.

De konkrete visitationer af borgere til dag- og døgnbehandlingstilbud foretages af Rusmiddelrådets visitationsudvalg eller af en sagsbehandler i Center for Børn og Familie, afhængigt af om borgeren er over eller under 18 år.

Til døgnbehandling forudsætter det i udgangspunktet, at de ambulante behandlingsmuligheder er afprøvet og udtømte. Endvidere skal det afklares, om kommunen har andre relevante tiltag, som skal afprøves forud for iværksættelse af en eventuel døgnbehandling.

Ved behandling på eksterne døgnbehandlingstilbud er det en forudsætning, at døgntilbuddet er registreret på Tilbudsportalen. Bornholms Regionskommune kvalitetssikrer løbende samarbejdet med de behandlingstilbud der visiteres til. Her følges følgende procedurer for at sikre kvaliteten:

- Der foretages individuelt tilsyn med borgerens behandling. I forbindelse med de individuelle tilsyn afholdes der samtale med borgeren for at sikre, at borgeren bliver hørt, respekteret og anerkendt.
- Der stilles krav om løbende statusbeskrivelser og slutstatus. Derudover stilles krav om beskrivelse af behandlingsindsatser og borgerens progression og fremtidige arbejdsplaner

8. Regler for betaling af kost og logi m.v.

Den behandling, borgeren bliver bevilget, er gratis. Dog er der en egenbetaling til kost og logi i forbindelse med døgnbehandling.

Priser for kost og logi fremgår af de enkelte døgnbehandlingstilbudenes hjemmeside eller andet materiale om deres behandlingstilbud. Priserne er godkendt af socialtilsynet.

Betalingen inkluderer "hele pakken", hvilket betyder, at borgeren ikke kan fravælge enkelte måltider eller andre serviceydelser såsom f.eks. tøjvask og lignende.

Rusmiddelbehandlingen sørger for at borgeren bliver opkrævet betaling for kost og logi. Hvor meget den enkelte opkræves, afgøres ud fra en individuel beregning der tager højde for borgerens forsørgelsesgrundlag samt faste udgifter.

Borgeren skal som udgangspunkt kunne betale sine faste udgifter til egen bolig samt gerne have et rådighedsbeløb til lommepege under ophold på døgnbehandlingen. Hvad angår kost delen opkræves borgeren et beløb mellem kr. 500 – 2000 kr. pr. måned afhængigt af sin økonomi og igen set i forhold til, at de gerne skal have et rådighedsbeløb til lommepege under ophold på døgnbehandlingen.

9. Behandlings tilbud til særlige grupper

I dette afsnit beskrives, hvilke behandlingstilbud Rusmiddelområdet har til nogle grupper af borgere, der har brug for en særlig behandlingsmæssig og/eller social indsats.

9.1 Behandling til borgere med problematisk stofbrug og samtidigt problematisk alkoholbrug

I situationer hvor borgeren har et behandlingskrævende stofbrug samtidig med et behandlingskrævende alkoholmisbrug, ydes der en samlet behandlingsindsats.

9.2 Behandling af borgere med både stofbrug og psykiske lidelser

Borgere med lettere sindslidelser, som ADHD, OCD, angst, depression eller som ikke har fået stillet en diagnose, tilbydes rusmiddelbehandling efter samme retningslinjer som øvrige borgere.

Bornholms Regionskommune samarbejder med Psykiatrisk Center Bornholm i de tilfælde, hvor borgere har en kendt psykiatrisk diagnose eller mistanke om en psykiatrisk diagnose.

Svære psykiske lidelser behandles primært på Psykiatrisk Center Bornholm / Region Hovedstaden.

I det omfang der er tvivl om, hvilken myndighed der har behandlingsansvaret, afholder kommunen og psykiatrien et møde, hvor det konkrete samarbejde aftales. I forlængelse heraf kan der udarbejdes en koordineret indsatsplan, hvor indsatser i den kommunale stof- og alkoholbehandling og den psykiatriske behandling i regionen koordineres med øvrige indsatser i kommunen.

9.3 Hvis der er hjemmeboende børn

Stofbehandlingen er opmærksom på forholdene for eventuelle hjemmeboende børn til de borgere, der er kontakt med. Stofbehandlingen samarbejder med Familieambulatoriet og Center for Familie og Voksenindsatser i Bornholms Regionskommune.

10. Klageadgang

Borgere der modtager behandling i Bornholms Regionskommune har ret til at klage, hvis borgeren er utilfreds med rusmiddelbehandlingen.

Det er i udgangspunktet borgeren selv, der kan klage over rusmiddelbehandlingen, men borgeren kan ved fuldmagt lade sig repræsentere af en anden person, en forening eller af en advokat. Hvis borgeren har en partsrepræsentant, vil denne kunne klage på borgerens vegne.

Bornholms Regionskommune er forpligtet til at vejlede borgere i, hvordan man klager, og hvem klagen skal rettes til. Familie, venner eller en evt. værge vil også kunne hjælpe borgeren med at udarbejde en klage. Da Rusmiddelområdet i Bornholms Regionskommune både tilbyder socialfaglig og sundhedsfaglig stofbehandling, er herunder beskrevet proceduren for at klage over begge typer rusmiddelbehandling.

10.1. Klageadgang i forbindelse med den socialfaglige stofbehandling

Hvad er omfattet af klageadgangen for den socialfaglige stofbehandling

- Utilfredshed med afgørelsen om behandlingstype (ambulant, dag eller døgnbehandling)
- Utilfredshed med, at borgeren ikke har fået lov til at udøve sin ret til at vælge frit mellem godkendte behandlingstilbud af tilsvarende karakter som det, der er blevet visiteret til
- Utilfredshed med at borgeren ikke er blevet hørt i forbindelse med sagsbehandlingen af sin sag
- Utilfredshed med at behandlingsgarantien på 14 dage ikke er overholdt (Behandlingsgarantien betyder, at du har ret til at komme i behandling senest 14 dage fra den første personlige henvendelse)

Hvor skal klagen sendes hen?

Klager over den socialfaglige stofbehandling skal sendes til den afdeling i kommunen, hvor der er truffet afgørelse i borgerens sag. Afdelingen skal have mulighed for at vurdere sagen igen, før den eventuelt sender klagen videre til Ankestyrelsen.

Hvordan skal klagen se ud?

Der kan klages såvel skriftligt som mundtligt.

Frist for at kunne klage

Der må højst gå 4 uger fra en afgørelse om f.eks. afslag på behandlingstilbud er modtaget, til klagen er afleveret i den afdeling, der har truffet afgørelsen.

Hvornår får borgeren svar på sin klage?

Rusmiddelområdet skal svare på borgerens klage senest 4 uger efter at klagen er afleveret/indgivet. Borgeren får skriftligt svar på klagen.

Afdelingen sender klagen videre til Ankestyrelsen

Hvis afdelingen fastholder sin afgørelse, sender den klagen og sagens akter til Ankestyrelsen. Det sker senest 4 uger efter, at den har fået klagen.

Hvis afdelingen ændrer afgørelsen, modtager borgeren en ny afgørelse fra afdelingen.

10.2. Klageadgang i forbindelse med den sundhedsfaglige stofbehandling

Hvad er omfattet af klageadgangen for den sundhedsfaglige stofbehandling

- Utilfredshed med den undersøgelse og/eller den behandling der er foretaget vedrørende den problematiske forbrug/afhængighed, herunder:
  - Manglende eller utilstrækkelig lægelig undersøgelse
  - Ændringer af dosis,
  - Hyppighed for udlevering,
  - "Tage-hjem-ordninger" m.v.
- Utilfredshed med undersøgelse for og sikring af behandling af de fysiske og psykiske problemstillinger tilknyttet det problematiske stofbrug.

Hvor skal klagen sendes hen?

Klager over den sundhedsfaglige stofbehandling skal sendes til Styrelsen for Patientklager.

Hvordan skal klagen se ud?

Klage skal sendes digitalt. På borger.dk er der et klageskema, hvor borgeren skal logge på med MitID.

Er borgeren fritaget fra at skulle bruge det digitale klageskema, f.eks. fordi borgeren er fritaget fra digital post, kan Styrelsen for Patientklager sende et papirskema. Klageskemaet sendes herefter med almindelig post til Styrelsen for Patientklager

Frist for at indgive klage:

En klage skal være indsendt, senest 2 år efter, at borgeren er blevet opmærksom på det forhold, som der ønskes at klage over. Klagen skal dog være indsendt senest 5 år efter den dag, hvor forholdet, der klages over, fandt sted.

10.3. Klageadgang vedr. utilfredshed over personalet

Klager over personalet eller dets opførelse skal sendes til afdelingslederen i behandlingstilbuddet.

Hvis borgeren er utilfreds med den måde klagen behandles på, kan borgeren gå videre med sin klage til Centerchefen med ansvaret for behandlingstilbuddet.